

*Erzsébet anyja,
Isten mosolya:
Kármelita Nancyban, Csung Kingben, és Saint-Rémyben*

Lotaringiából-Burgundiába: Kínán keresztül

A Vogézekből egy fiatal lány Nancyban belép 1926. július 16-án, Kármelhegyi Boldogasszony ünnepén a Mária Mennybevételéről elnevezett kármelita monostorba. Marie 1903. november 18-án Remiremontban született egy négygyermekes nagyon keresztény család legidősebb gyermekeként három lány és egy fiú között. Édesanyja idő előtt meghalt, ezért ő látja el a háziasszony szerepét, s közben a noelista mozgalom elkötelezettje is. A három nővér szerzetesi életre érez hivatást, Marguerite (*Margit*) (1905-1979) bencés obláta lesz, mert egészsége miatt nem lehet apáca; Madeleine (*Magdolna*) (1908-1990) regényíró Nane álnéven, Nancyban a Vizitációs nővérek monostorába lép 1944-ben, míg öccsük, Paul (*Pál*) (1914-2004) megnősül. Jeanne-nal (*Jankával*) 1945-ben kötött házasságából három gyermekük lesz: Genevieve (*Geneviéva*), Marie-Christine (*Mária Krisztina*) és Jean-Paul (*János Pál*).

Az elsőszülött a nancy-i monostor magas falai között megkezdí Kármel hegyének megmászását. Avilai Szent Terézzel húz vizet a kútból, Keresztes Szent Jánossal megy fel a titkos lépcsőn, anélkül,

hogy kételkedne abban: az Úr útjai messzire fogják vezetni. 1926-ban a kármel építés alatt áll, de az előző évben a Kápolnát már felszentelték a Gyermek Jézusról nevezett Szent Teréz tiszteletére. Az ő „kis útját” –szeretetből és szeretetért felvállalt aszkézistantanítják a jelöltnek. Itt öltözik be 1927. január 20-án, Marie Elisabeth de la Trinité (*Szentháromságról nevezett Mária Erzsébet*) nővér néven, teszi le ideiglenes fogadalmát 1928. június 7-én Elisée (*Elizeus*) anyja (1) majd három év múlva ünnepélyes fogadalmait Saint-Paul (*Szent Pál*) anyja kezeibe. Szerzetesi életének első éveit az új kármel épületének felállítása alatt zajlik, ennek megnyitása 1933. július 16-án történik.

A fiatal ideiglenes fogadalmas nővér szíve megmozdul Msgr. Jantzen Csung King püspökének kérésére a szecsuanai kármel segítségére. De a nancy-i kármel csak negatív választ tud adni. Azonban a kérés 1933-ban újra felhangzik, és visszhangra talál Louis de la Trinité (*Szentháromságról nevezett Lajos*) atyánál (Argenlieu

admirálisánál) aki ekkor a párizsi kármel provinciális. Elizeus anyja is ugyanekkor október 4-én perjele női tisztségének új mandátumkezdetén megnyitja a nancy-i kármel ajtait Mária Erzsébet és Mária Cecília nővéreknek, hogy Kína földjén folytassák szemlélődő életüket. Ez több mint egy hónapig tartó út kezdete, amiről Mária Erzsébet nővér beszámol Paul nagybátyjának (Saint-Michel-sur-Meurthre plébánosának) egyházközségi közlönyében. Csung Kingbe érve bátran nekifognak a kínai nyelv tanulásának. A jelöltek belépése gyors, de halálozások is bekövetkeznek. Az érkezés után alig három év múlva Cecília nővér egyfajta „sárgaláz” miatt éli húsvétját. 1937-ben kitör a kínai-japán háború: bombázások végtelen sorozata.

Ezt követi a „kommunista felszabadítás” 1949-ben. Az egész misszió romba dől: kollégium, kórház, érsekség, plébániák. 1951-ben elérkezik a kiűzetés napja. (2)

1952-ben, visszatér Nancyba, a kármel hívására, amely megbízatással perjelnővé választotta, s újból rátalál monostorára, ahol fogadalmat tett; tizenhét évig perjelnő lesz. Amíg a hatvanas években a számos novicia fehér fátyla élénkíti a közösséget, addig a hetvenes években a Zsinat utáni krízis érinti meg. Több nővér kéri a szekularizációt, az exklauztrációt vagy más monostorba való átvételt. Ezen kérések elfogadásában, minden kritika nélkül, és minden egyes személy iránti tiszteletben az ő gondolata az, hogy tudja, boldogok-e a nővérek és kibontakoznak-e új élethelyzetükben, s számára ez a szeretet megkétszerezésére való hívás lesz:

Reims-ben X nővér jól van és kibontakozik (...) Y nővér jól érzi magát Metzben (...) Ami Z nővért illeti talált egy titkárnői állást (...) Ő elevenebb, de a klauzúrán kívül a helyén érzi magát. Isten útjainak és az emberek válaszána misztériuma ez. Szeressünk! (3)

Szeretni: ez a szó jön vissza szüntelenül leveleiben, tanácsaiban.

Szegénység, szigorúság, önsanyargatás, fájdalom nem jók önmagukban, csak azért, mert helyet nyitnak bennünk a szeretetnek. Csak a szeretet számít. Szeressék tehát minden gyengédség Istenét nagy szeretettel. Szeressék őt erős és tiszta szeretettel, egy szemlélődő szűz szeretetével. Tekintetük sohase forduljon saját maguk felé, hanem mindig a végtelen Isten felé törekedjék, hogy egyszerűen Ő testesüljön meg minden kis és nagy cselekedetükben a nap folyamán. Így fognak örömmel haladni előre a „semmik” ösvényein. (4)

Egyik noviciájának tanúságtétele jól illusztrálja e konkrét szeretetet:

Amit a legértékesebbnek tartok a noviciátusban tőle kapott kincsek közül és amiből még mindig élek, ezek az ő tanácsai, melyek nagyon konkrétak a testvéri szeretet megvalósítását illetően:

Kerüljük el valakinek a megítélését egy kifogásolható cselekedet után, mert abban a pillanatban, amikor negatív és szigorú tekintetet vetek nővéremre, Isten már látja őt, hogy épp megbánja, és boldogan megtisztítja őt, még közelebb vonja magához, olyannyira, hogy sokkal inkább megérdemli szeretetemet, mint a rosszállásomat.

Amikor segítségemet ajánlom fel valakinek, ahelyett, hogy azt csinálnám, ami nekem érdekesnek tűnik, tudakoljam meg, hogy mit kíván tőlem, és hogyan szeretne látni engem a munkában ez a személy. Kétségtelenül ez nem az, amit én szerettem volna tenni. Mindig ez a gyengéd figyelem a másik iránt, önmagam elfelejtése, hogy valószínűleg szolgálok a másikat.

Amikor valaki sértő megjegyzést tesz rólam, azután viselkedjünk úgy vele, hogy az legyen a benyomása, hogy én azt nem hallottam, az első alkalommal mosolyogjunk, mintha nem bántottak volna meg, mutatkozzunk vidámnak úgy, hogy azt tudja mondani: „Hú, nem vette észre!”, és így ő maga ne legyen szomorú, és ne jöjjön zavarba amiatt a rossz miatt, amit velem tett! (5)

A misszió a kármelita hivatás szerves része. Kínában Mária Erzsébet anyja felfedezi a keresztények egységének sürgős voltát a buddhista világgal szemben. Paul Couturier atya röpiratai és broszúrai rendszeresen megérkeznek a Csung King-i kármelbe. Ott a keresztények egységéért való imádkozást, mint egy nagy ünnepet buzgósággal követik. Az angol tengerjáró hajón, amelyen 1951-ben visszajön Franciaországba, testvériesen cserél véleményt anglikánokkal, szalutistákkal, metodistákkal. A megosztottságon túl érzi a közös ima erejét.

1964-ben a II. Vatikáni Zsinat Ökumenizmusról szóló dekrétuma megerősíti őt ezen az úton. Ajánlja, „hogy a katolikusok minél gyakrabban merítsenek a keleti atyák lelki gazdagságából, amely az Isten dolgainak szemlélésére emeli föl az egész embert. Tudja meg mindenki, hogy a keletiek nagyon gazdag liturgikus és lelki örökségének megismerése, tisztelete, megőrzése és ápolása igen nagy jelentőségű a keresztény hagyomány teljességének hűségese megőrzéséhez, s a keleti és nyugati keresztények kiengesztelődéséhez.” (6) Másrészt a szerzetesi élet megújulásáról írt Dekrétum kéri a szerzetesektől az állandó visszatérést a (szerzetes) intézmény eredeti szellemiségéhez. (7)

A Kármel történetében Kelet és Nyugat szorosan egységbe kapcsolódik. A palesztinai barlangokban világra jött, és a századok folyamán a keleti hagyományok formálták, a kármel szentjeiben képes volt egyesülni a Nyugat kincseivel. Így „lelki útkeresztelkedés” vált, medencévé, ahol a két folyó vizei keverednek, nincs tehát egyesítő szerepe? (...) Imádkozni ortodox testvéreink hagyománya szerint, visszatérni közös forrásunkhoz, nem ez lenne már az alapvető egység megtalálása a keresztény Kelet és Nyugat között? (8)

Az Egység problémája iránt érzékennyé vált Nancy-beli közösség, 1965-től kezdve elfogadta egy bizánci rítusú Kármel lehetséges alapítását. Testvéri tanácskozások után több franciaországi ortodox méltóság a tervet jónak tartotta és bátorította. A Nancy-i kármelben egy keleti szekció nyílt.

1973-ban Erzsébet anya (9) újabb alkalommal elhagyja a Nancy-i Kármelt, hogy a keleti csoporthoz csatlakozzon, amely 1971 végén Nogent-sur-Marne kármelébe költözött, ahol Párizs közelsége elősegíti a képzést. Mindenki számára fájdalmas az elválás, a szemek könnytől nedvesek, de ő azt akarja, hogy az Úr hívására adott válasz öröme ragadja el, és utoljára megölelve nővéreit azt kéri, hogy kedvenc énekei közül a „Vierge de Lumière”-t (Világosság Szüze) énekeljék.

A Nogent-i kármelben eltöltött hat hónap az Egységért létrehozott bizánci kármel alapításának előkészítésére van szánva, de Erzsébet anya nagyon figyelmes hogy készséges és jelen legyen azon közösség számára, mely befogadja a Nancy-i csoportot. Kapcsolatba lép Dijon új püspökével, Mgr Albert Decourtray-val, és 1974. május 11-én a már néhány hónapja előkészített kartonokat Saint-Rémybe költöztetik (Côte d'Or). Edith Royer leszármazottjai házáat a nővérek rendelkezésére bocsátják, és azt Illés próféta védnöksége alatti monostorra alakítják át. Három évig ő irányítja a közösséget, majd kéri, hogy egy fiatalabb vegye át szerepét. Ő, aki huszonöt évig perjelő volt, most az aktív és vidám engedelmesség példaképe. Még egy hosszú készülési időnek kell eltelnie, az öt évre szóló *ad experimentum*, 1981-es hivatalos elismerésére, majd a kármel felállításához 1986-ban, mely így a negyedik bizánci kármel lesz a Szófia (Bulgária) a Harissai (Libanon) és Sugarloaf-i (Penszilvánia, USA) után.

1980 február 2-án egy barackmagdarab bélperforációt okoz, elzáródást, melyet csak három nap múlva ismernek fel. Az elhalt bél a Montbard-i kórházban végzett műtétjét Nancyban a Sainte Enfance klinikán még egy második operációnak kell követnie. A helyzet súlyos. Tehát megkapja a betegek kenetét, és minden várakozás dacára visszatér Saint-Rémy-be a húsvéti Matutinumot énekelni, vágyának megfelelően! Három ízben (1984, 1994, 1996) újból felveszi a betegek kenetét, mivel földi életének vége közelinek tűnik; de minden egyes alkalommal fizikai gyógyulás kegyelmét nyeri belőle, létezésének megnyújtására, lehetővé téve missziójának befejezését a földön.

1994-ben formát ölt egy romániai letelepedés terve. Erzsébet anya teljességgel készen áll arra, hogy személyesen elkötelezze magát erre.

Kitalálhatja atya boldogságomat! Bizonyára lesznek elszakadások, amiket meg kell tenni, de az én hivatásom, azt hiszem, és Jézus ezt mutatja, egy kicsiny és inkább szegény kármelben való élet, egy olyan országban, ahol a keresztények egységéért való imádságnak buzgóbbnak kell lennie, és talán nehezebb is a különvált hierarchiák miatt. (...) Addig is a várakozás alatt segítsen; hűségesebbnek lennem, jobban kiszolgáltatni magamat az isteni akaratnak, Máriával, a Fényes Hajnalcsigal együtt egyre inkább elmerülöm Jézus szívében. „Az átistenülés Jézus dicsőségének testével való egységünk lesz.” Tehát, mivel ez az átistenülés itt kezdődik a boldog Világosságban, a Szentháromság ölen, a Csipkebokor és a Csillag Lángjából, az örök Tüzből, ahonnan a Világosság és Melegség fakad állandóan, tehát méltóztasson engem megáldani az ő Nevében, annyira bízom az ön püspöki imájában! (10)

Indulás Kínába, indulás Saint Rémy kármelének megalapítására, indulás Romániába? Egész szívéből óhajta ezt, de közössége nem fogadja el, egészségi állapotára és az alapítás nehéz feltételeire való tekintettel. Tehát az Úr egy másik indulásra hívja őt.

Cellájában 1996. június 15-én 23h 45-kor Erzsébet anya visszaadta utolsó leheletét kármelita életének hetvenedik évének befejezéseként. Saint Remy bizánci-szláv monostorának alapítónője belép a Világosságba, melyet egész életén keresztül énekelt: ez a vasárnap Oroszország minden szentjének ünnepe. Mgr. Daucourt, aki ekkor Troyes püspöke és a keresztények egységéért létrehozott püspöki küldöttség elnöke jön a temetési szertartást végezni. A temetést Saint Rémy-i kármel kicsiny temetőjében az a húsvéti tropár kíséri, melyet annyira szeret: „Feltámadt Krisztus halottaiból, legyőzte halállal a halált, és a sírban lévőknek életet ajándékozott.”

Minden reggel... Igéd ébreszt, hogy hallgassam (11)

A Biblia az első olvasmánya, a zsoltárok ízlelő fontolgatása az ő mindennapi tápláléka. A zsoltárok könyve van nyitva előtte, amíg a rózsafüzért fonja a Jézus imához. Perjelnőként Kínában azon törekszik, hogy az Evangéliumot kommentálja kínaiul, és kérést intéz kínai és európai papokhoz, hogy jöjjenek lelkigyakorlatot prédikálni a közösségnek. Nancy kármelének perjelnője, éberén őröködik azon, hogy minden nővér szilárd bibliai képzést kapjon, egy jó exegétának, Jean Curot kanonoknak heti előadásából. Így mind részletesen tanulmányozzák a zsoltárokat, az Énekek Énekét, János evangéliumot, Szent Pál leveleit, a Jelenések könyvét. Írásai bibliai idézetekkel megtűzdeltek. Az Ige lakja őt.

Az Ige! Ez hív a szemlélődő és misszionárius életre. Ezt az életet megvilágítja, vezeti, megtermékenyíti, úgy ahogyan megvilágította és őrizte Izraelt. Hallgatást kér. „Shema Izrael”. Mindennaposan nekünk adatik az Élet Kenyeréből a testté lett Igének Feltámadott és dicsőséges Testéből való közösségben; nekünk van kiosztva az írárok és a liturgikus szövegek által, az Örömhír hordozói és átadói, az Atyák kommentárjaival és átadásával. (13)

Olvasmányai széles kört fognak át. Kínában Mgr Freppel könyvei vezették be a patrisztikába. Nancyban, a kármelben, a közösséget rányitja a keleti lelkiségre, egy kis keleti könyvtárat hozva létre és a közösségi összejöveteleken Paul Evdokimov ortodox teológus „A lelki élet kori” (Les ages de la vie spirituelle) című művét kommentálja. Néhány mű zsebkönyv számára, melyekre gyakran visszatér. Oliver Clement és Daniel-Ange publikációi szívéhez szólnak... Utolsó olvasott könyvei szellemének nyitottságáról tanúskodnak. A biblikus kommentárok mellett (Blaise Arminjon, *A tízhúrú hárfáról, A zsoltárok hallgatása, Szeretnének Jézust látni, Szent Jánossal 1.11.) Buddha útja, Dosztojevszkij „Églises russes”-ben* kiadott szövegei, *Izajás evangéliuma* Paul Claudel-től...

Liturgiához fűződő szeretete különösen megízlelteti vele Maurice Zundel *A szent liturgia versét*, és Jean Corbon – aki egy közösségi lelkigyakorlatot jött prédikálni- *A Forrás Liturgiáját*.

A forrásnál kell maradnunk, melyet minden reggel megnyit számunkra az Isteni Liturgia, válaszolnunk kell arra a felhívásra, mellyel ez befejeződik, „Menjünk Békében!” és követnünk kell Sarovi Szent Szerafin tanácsát: „Érd el a belső békét, és körülötted ezek fogják megtalálni az üdvösséget!” (14)

Sokat mond neki a Természet Könyve. Mióta születési helyén, a Vogézek fenyői között áfonyát keresve sétált, azóta nagy kötődést őrözt Erzsébet anyja a természet iránt, melyet az Úr az ő Szépségébe öltöztetett.

Nekem, örömöm az Urban van (15)

Azok, akik nem ismerték őt, és látják a nem sokkal halála előtt készült fényképet róla, megdöbbennek világosságtól ragyogó szemeitől, melyet egy csodálatos mosoly világít meg. Azok számára, akik ismerték őt, ez a mosoly „felejthetetlen, hiteles, vidám, meleg, világos” (16). Erzsébet anyja nagyon szereti a világosságot. Így nyilatkozik:

Kislányként szerettem a tükör által összegyűjtött fényt kivetíteni magam körül. Az ég és a föld csillagossá vált tőle. Új látomás... a szépség sziporkázása. Huncut voltam, szerettem kerestetni, honnan jön a világosság. Később azt olvastam: „a kármelitának eléggé fel kell emésztődnie a szeretettől a szemlélődés erős lencséje alatt, hogy érintésével tűzbe hozza a létezők szívét, a dolgok alapjait.” (17)

Lelkisége egészen világosság és öröm. Ezért nehezebb esik megérteni Szent Sziluán „Ádám siralmait.” (18) Szívében őrzi a Jézusimát. „Jézus Krisztus, Isten Fia, könyörül rajtam bűnösön!” Bizakodva az Úr szeretetében inkább látja magát tékozló fiúként Atyja karjában, mint az, aki az atyai háztól távol sír. Kétségkívül eljutott Klimakosz Szent János által leírt állapothoz: „Barátom, Isten se nem kéri, se nem kívánja azt, hogy bánkódjon szívfájdalma miatt; azt szereti inkább, hogy örvendezzünk és nevezzünk lelkünkben, amiatt a szeretet miatt amivel ő szeret minket.” (19)

A szerzetes köpenye szigorú árnyék
Rejtve-örizve a keresztelési világosságot
Mint keserű könnyeket szipogató gyászkendő?
Nem. Alatta esküvői ruha készül.

Élvez kikeresni és lemásolni minden zsoltáridézetet, ami az örömről szól. Amikor a kínai vagy nancybeli noviciákat oktatja, a *Lelki éneket* és az *Élő szeretetláng*-ot kommentálja mielőtt *Karmelhegy utjat* és a *A lélek sötét éjszakáját* mutatná be, mert először a célt akarja felismertetni. Alapvetően tudatában van, hogy Krisztus megváltotta, az üdvösség örömeiben él, tekintetét Istenre szegezi, a szomorúság örömeire változott. (21) Egyik nővérét, aki nehézségekben van arra hív, hogy:

...örizd a Szentlélek örömét. Ez Isten öröme, mely minden emberi öröm fölött áll. A szeretetben és a reményben egyre inkább nyisd meg magad erre, s akkor bátornak és derűlátónak őriz meg téged. (22)

Életének utolsó éveiben a süketség és a kifejezésbeli nehézség nem halványítja el mélységes örömét, Erzsébet anyának szüksége van arra, hogy ezt kifejezze mindazok számára, akik hozzámennek. Széles mosolya és szeretetteljes tekintete pótolják rokkantságát hogy a „Boldog világosságot” énekelhesse. Tudva, hogy elköltözik, nővéreit az örömeire hívja:

Ne legyenek szomorúak, hanem boldogok, azért hogy elmegyek.

Utolsó szavai nyomnak pecsétet egész életének tanúságára.

Úgy vagyok, mint egy hosszú virrasztásban,
Elalszom a világosságban.

Teljesen éberen a hitben

A Kármelita Regula az éberséget Szent Péter első levelében lelhető tanács követésével írja elő: „Legyetek éberek és virrasszatok!” (1Pét.5,8) Megdöbbenő Erzsébet anya mások számára való jelenlétének minősége. Még kórházi ágyán is élet és halál küzdelmében, a jelenlét ereje árad kimerült testéből, mert állandó jelleggel a Szentlélek birtokolja őt. A süketség elhatalmasodik, nem hallja, amikor kopogunk az ajtón, tehát anélkül lépünk be, hogy erre előre felkészülhetett volna. Mindig a hitben ébernek találjuk, befogadónak és teljesen készségesnek, mert teljesen egyesült Máriával az ő „igenjében”, melyet a magát felajánló végtelen Szeretetnek, a felfakadásra kész forrásnak válaszolt. Szereti az Istenszülőt „a fogadás szüzének” hívni. Az eukarisztikus összejövetel számára „ az Egyház Isten adományára vonatkozó befogadó igenje”. (23)

Az eleven szív magatartása, amit a keleti atyák *nepsis*-nek hívnak, mely jelen van saját maga és Isten számára, józan és éber, benne élő megtestesülést talál. Ez kétségtelenül karizma, az Úr által megadott kegyelem, de állandó bibliai elmélkedésének gyümölcse, Hitvalló Szent Maxim (+662) tanítása szerint. „Ha lelked józanságában szüntelenül elmélkedsz, (...) akkor megismerheted az Úr és az ő tanítványainak célját, szeretheted az embereket és együtt tudsz érezni azokkal, akik elesnek és így a szeretettel állandóan kudarcra ítéled a démonok mesterkedését.” (24)

A Pierre-qui-vire apátság egyik bencés szerzetese, aki kb. tizenöt éven keresztül gyóntatója volt, a Saint Rémy-ben halálának századik évfordulójára összegyűlt közösség előtt vallotta, mennyire megjelölte őt Erzsébet anya evangéliumi egyszerűsége: „Egy napon arra kért imádkozzam érte, hogy a Szentlélek mélyebben hatoljon belé. Ekkor 80 éves volt. Nagyon egyszerűen letérdelt előttem, és én két vagy három percen át kinyújtott kezekkel hangosan kértem az Urat, küldje rá Szentlelkét. Amikor befejeztem, két vagy három perc csend után teljes meghatódottsággal azt mondta nekem: Ó, atya, Isten milyen jó! Nagyon köszönöm Önnek. De nem tudtam volna néhány másodperccel sem tovább tartani, olyan nagy erővel nyomta a fejemet. Erre azt mondtam: Erzsébet anya az én kezeim legalább ötven centiméter távolságra voltak a fejétől. Ez a lelki esemény köztünk maradt, de ma úgy érzem, elmondhatom. Én személyesen nem tehetek róla, de gondolom, hogy Jézus Lelke, az isteni Erő valószínűleg hatalmával együtt megnyugodott az egészen egyszerű Erzsébet anyán. Mert Őt Urának Lelke éltette.” (25)

Legyenek mindnyájan egy, hogy a világ higgyen!

Valójában kármelitaként helyezkedik Erzsébet anyja az ökumenikus munkába. Mgr Chabbert Rabat érsekének mondásai nagyon mélyen visszhangra találnak benne. Bemásolja őket egyik jegyzetfüzetébe, melyet örömmel fog átadni kevéssel a halála előtt a neki kedves személyeknek, s így átadja nekik az általa fontosnak tartott üzenetet. Leírva ezeket energikusan aláhúzza vagy nagybetűvel írja a számára alapvető szavakat, amik így sajátjává válnak.

Nem gondolunk eléggé arra, hogy az Egység Isten AJÁNDÉKA, és hogy nekünk imádkozni, kérni, könyörögni kell, hogy elnyerjük. Isten felé kiáltani kellene minden Egyháznak, a hajótörött kiáltásával. Túlságosan a mi emberi erőfeszítéseink eredményességében bízunk, és nem eléggé Isten Lelkének hatalmában. Az kellene, hogy egy hatalmas nagy imahullám vonuljon át az egész keresztény népen, Isten e kegyelmét kérve, hívogatva. Jöjjön már el az a nap, amikor nem tudunk már imádkozni egyikünk a másik nélkül. (27)

Szenvedélyes a keresztények egységéért, Erzsébet anyja nem tudja megérteni, hogy különváltak maradjanak mindazok, akik Jézus Nevét szólítják, annak Nevét, aki őket megszabadította, megváltotta, összegyűjtötte a pogányok közül:

Ez a „hogyan” már több mint ötven éve éget engem! Szintén hasítóan fájdalmasnak éreztem sokkal később Mgr. Méléiosz ajkain, egy nagypénteki napon, a párizsi görög katedrálisban. Épp elhelyezte a Szent Evangéliumot a virággal díszített epitáfioszon. Hozzámentünk, hogy a keresztények Egységéről beszéljünk, és kezemet a sajátjai közé szorítva sóhajtott: „Hogyan tudunk mi szétváltan élni?” (28)

Lelkesedéssel fogadja katolikus-ortodox teológiai bizottság megalapítását. 1980-ban, Pathmos-Rhodes-en az első találkozás dinamizálja őt! Közelről követi munkáit, és csodálkozik, milyen szerény helyet foglal el az újságokban, és az összejöveteleik ideje alatt mozgósít minket is az imádságban. Tagjai közül néhányat, (jean Corbon, Emmanuel Lanne) meghívtak Saint Rémy-be, hogy tájékoztassák összejöveteleikről a kármelitákat. Különösen is imádkozik az éves látogatások alkalmával, melyek Róma széke és a Konstantinápolyi Pátriárkátus között, június 29-én, Szent Péter és Szent Pál ünnepén, továbbá november 30-án, Szent András ünnepén zajlanak.

A Szentlélek óráján,” amikor ő azt akarja”, azok előtt, akik hisznek és azok előtt akik kételkednek, azok akik keresnek és hívnak, az Egység felhasítja a felhőt és... a világ hinni fog. Akkor majd Jeruzsálem (az osztatlan Egyház) „elhagyhatja gyászruháját, felveheti ünnepi köntösét, mert látni fogja amint gyermekei a Szent rendelésére nyugatról és keletről gyűlnek össze mind, ujjongva, mert Isten megemlékezett” (29)

A keresztények egységért való ima nem esősorban közbenjárás, hanem a Szentháromság misztériumában való közösség, amelynek nevét beöltöztetése óta magán viseli: „Szentháromságról nevezett Mária Erzsébet”. Ez a szemlélődés a keresztények szétválása miatt szenvedést szül, megbánást azok miatt a széthúzások miatt, melyek szívünkben hatnak, minden felekezeti, nemzeti és faji előítéletek felett, és alázatos bizakodó könyörgést, hogy „mind egy legyenek”.

A Kármel prófécija sem lehet más, mint misszionárius, főként a tanúság értelmében. Itt, vagy ott, az egyre megy. Ami számít, az a készség a szeretetben. Igen, mindez nagyon sok hűséget és az állandó megtérést követeli tőlünk. (30)

Erzsébet anyja imája nem csak ökumenikus, hanem a vallások közötti párbeszédre is nyitott. Érdeklődik mind a Kínában ismert keleti vallások, mind Ábrahám utódai, a zsidók és muzulmánok iránt. A marseille-i zsidó költő, Emmanuel Eydoux számára, - aki 1982-ben, Szent Illés ünnepére jött előadást tartani Saint Rémy-be -, hosszú verset költött, a sokféle vallásról, s melynek befejezése:

Biztos, csalhatatlan Remény,
Hogy egy nap mind együtt
Ábrahám fiai,

Minden faj és
Minden szín szülötte,
Mi, az új egység hírnökei
Nagy hanggal tudjuk kiáltani
A prófétai felhívást:
„Jeruzsálem nézz Keletre,
Tekintsd az Istentől jövő örömet,
íme visszajönnek fiaid,
akiket elmenni láttál,
a Szent rendelkezése
egybegyűlve jönnek vissza,
napkeletről és napnyugatról
Isten dicsőségétől ujjongva
... Mert Isten örömben vezeti Izraelt,
dicsőségének világosságára.”
és ott, több a „lehetetlen szeretet” (31)

„Erzsébet anya élete – ahogy minden misében mondjuk -, egy Isten dicsőségére és a világ üdvösségére végigjárt út, és az is marad” (32). A hit a remény és a szeretet világos és vidám üzenetét hagyta ő ránk.

Éliane nővér O.C.D.

Jegyzetek:

1. lsd. Tisztelendő Szent Józsefről nevezett Elizeus anya
2. Erzsébet anya 6 könyve a kínai tartózkodásról.
3. Személyes levelezés 1973.
4. Kármel –Nancy, 1956.
5. Mária Erzsébet nővér tanúsága Mikhtav n°15.
6. Unitatis reintegráció 15. Vatikán II.
7. Perfectae caritatis 2. Vatikán II.
8. „Indulj Kelet felé” (Vives Flammes, n°115, Venasque 1978. 246.old.
9. a keleti hagyomány iránti tiszteletből, ahol a szerzetesek csak egy nevet hordanak, a Mária Erzsébet név Erzsébetté egyszerűsödött.
10. levél Daucourt püspöknek, 1994, aug.15.
11. Iz.50, 40.
12. Mikhtav nekrológia, n°40. 2004, 23.old.
13. Indulás (partir) 56.old.
14. 1987.
15. 103. Zsolt. 34.
16. Orvosának vallomása
17. Jézus imája, szemlélődő, misszionárius és ökumenikus. (Typhique n°7, Lyon, 1977.)
18. Sophrony: Sziluán sztarec
19. Klimakusz szt. János
20. Erzsébet anya verse
21. lsd. 50. zsolt. , Jn.16,20.
22. Személyes levelezés 1973.
23. Elmélkedés az Eukarisztiáról. 1987.
24. Maxime, az Aszketikus élet
25. Dom Germain Leblond 2003. nov.16-i prédikáció, Mikhtav n°38, 18-19.old.
26. Jn. 17, 21.
27. Le lien (Kapsolat) 1978.4-5, 54.old.
28. Jézus imája, szemlélődő, misszionárius és ökumenikus. (Typhique n°7, Lyon, 1977.)
29. „Indulj Kelet felé” (Vives Flammes, n°115, Venasque 1978. 249.old.
30. Személyes levelezés 1973.
31. Az ima útjai (Chemins de priere) Mikhtav, n°15 Sait Remy 1996. 12.old.
32. Camilo Maccise atya, a sarutlan kármel előljárójának levele a Szent Rémy kármel perjelnoéjéhez. 1996.jún.28.